

Z Kuşuğu Kütüphaneciler ile Birlikte alışmaya Ne Kadar Hazırız? Üniversite Kütüphaneleri İçin Bir Değerlendirme

Öęr.Gör. Sema ÇELİKBAŐ

İTÜ

ÜNAK 2018

ÜNAK2018 Yeni Nesil Kullanıcılar, Değişen Kütüphaneler
4-6 Ekim 2018, Marmara Üniversitesi, İstanbul

Sunum Planı

- Kuşak kavramı ve farklı kuşaklar
- Z kuşağını tanıyalım
- Z kuşağı kütüphanecinin yeni rolleri
- Kuşaklar Çatışıyor Mu?
- Üniversite Kütüphane Yöneticileri ile Yapılan Anket Çalışması
- Sonuç ve Değerlendirme

Kuşak Kavramı

- Aynı zamanda doğan yaş gruplarını ifade eder
- İki nesil arasında geçen dönem
- Kuşakları sınıflandırırken :
Toplulukların düşünceleri,
Deneyimleri
Hissettikleri de göz önüne alınmaktadır.
- Türk Dil Kurumu'nun tanımına göre “yaklaşık olarak aynı yıllarda doğmuş, aynı çağın şartlarını, dolayısıyla birbirine benzer sıkıntıları, kaderleri paylaşmış, benzer ödevlerle yükümlü olmuş kişiler topluluğu”

Kuşak Sınıflandırması ve Dönemleri

Kuşak Adı	Dönemi
Sessiz Kuşak	1925 - 1945
Bepek Patlaması Kuşağı	1946 - 1964
X Kuşağı	1965 - 1979
Y Kuşağı	1980 - 1999
Z Kuşağı	2000 ve sonrası

Kuşaklar Arasındaki Farklılıklar

	Bebek Patlaması	X Kuşağı	Y Kuşağı	Z Kuşağı
Özellikleri ve Değerleri	<ul style="list-style-type: none"> - Sadakat duyguları yüksek - İşkolik - Takım çalışmasına önem veren - Kanaatkar - Rekabetçi - Teknolojiye uzak	<ul style="list-style-type: none"> - Sadakat duyguları değişken - Otoriteye saygılı - Topluma duyarlı - İş motivasyonları yüksek - Kanaatkar - Kaygılı - Teknolojiyle ilişkisi düşük	<ul style="list-style-type: none"> - Sadakat duyguları az - Otoriteyi zor kabullenen - Bağımsızlığına düşkün - Çok sık iş değiştiren - Bireyci - Teknolojiyle büyüyen	<ul style="list-style-type: none"> - İşbirlikçi - Yaratıcı - Teknoloji ile doğan

Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfusumuz

Yaş grubu Age group	2018			2023		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Toplam-Total	81 867 223	41 059 075	40 808 147	86 907 367	43 550 799	43 356 568
0-4	6 544 781	3 357 981	3 186 800	6 599 993	3 386 114	3 213 879
5-9	6 336 787	3 253 192	3 083 595	6 611 610	3 392 094	3 219 516
10-14	6 322 223	3 244 584	3 077 639	6 389 780	3 280 588	3 109 193
15-19	6 402 806	3 288 016	3 114 790	6 366 376	3 267 709	3 098 667
20-24	6 523 846	3 333 076	3 190 769	6 456 912	3 307 626	3 149 286
25-29	6 256 609	3 176 593	3 080 016	6 569 011	3 342 239	3 226 771
30-34	6 319 097	3 197 285	3 121 812	6 303 772	3 191 731	3 112 040
35-39	6 563 350	3 309 834	3 253 516	6 354 087	3 209 204	3 144 883
40-44	5 836 212	2 947 638	2 888 574	6 588 999	3 318 161	3 270 838
45-49	5 302 832	2 665 168	2 637 665	5 843 840	2 944 352	2 899 488
50-54	4 693 555	2 367 229	2 326 325	5 283 185	2 644 819	2 638 366
55-59	4 163 996	2 072 110	2 091 886	4 629 329	2 316 609	2 312 720
60-64	3 437 773	1 687 722	1 750 051	4 042 522	1 985 446	2 057 076
65-69	2 604 978	1 242 584	1 362 395	3 258 389	1 566 871	1 691 518
70-74	1 849 910	831 911	1 017 999	2 367 384	1 095 031	1 272 353
75-79	1 257 817	537 620	720 197	1 561 777	671 201	890 577
80-84	790 992	317 440	473 552	935 541	375 108	560 432
85-89	484 644	181 949	302 695	477 476	173 923	303 552
90+	175 013	41 254	105 158	267 385	70 676	144 404

	2018	%	2 023	%
X:	15 832 599	19	17 716 024	20
Y:	25 662 902	31	25 683 782	30
Z:	25 606 597	31	25 967 759	30

Kim Bu Z'ler ?

- 2000
- 'göçmen' değil, 'yerli'
- Yaşamın tüm unsurlarını önemseme
- Özgürlük
- İnsan hakları
- Yaratıcı ve sahici
- Daha az hiyerarşi
- Hız
- Yönlendirme

(Kuran, Evrim 2018)

Z Kuşaağı Kütüphanecinin Yeni Rollerini

- Etkin teknoloji kullanımı
- Dijital çağın dinamikleri
- Teknoloji okuryazarı
- Multimedia geliştirme
- Ađ okuryazarı
- Bilgiyi depolama
- Zamandan tasarruf
- Veri madencisi
- Açık bilim , açık veri ve açık erişim

(Köseali, 2018)

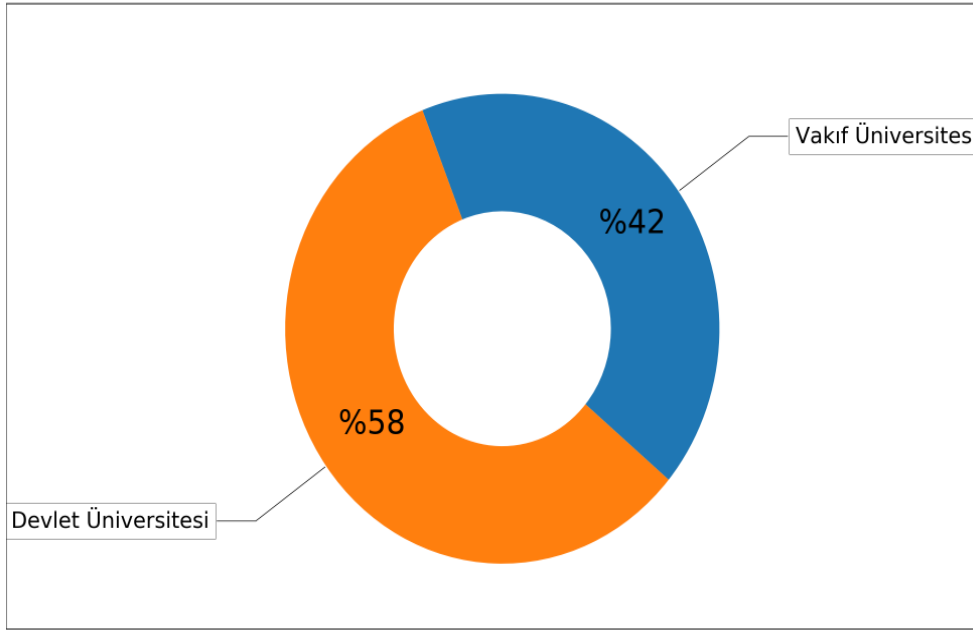
Kuşaklar atışıyor Mu?

“biz bunu hep böyle yapıyorduk”

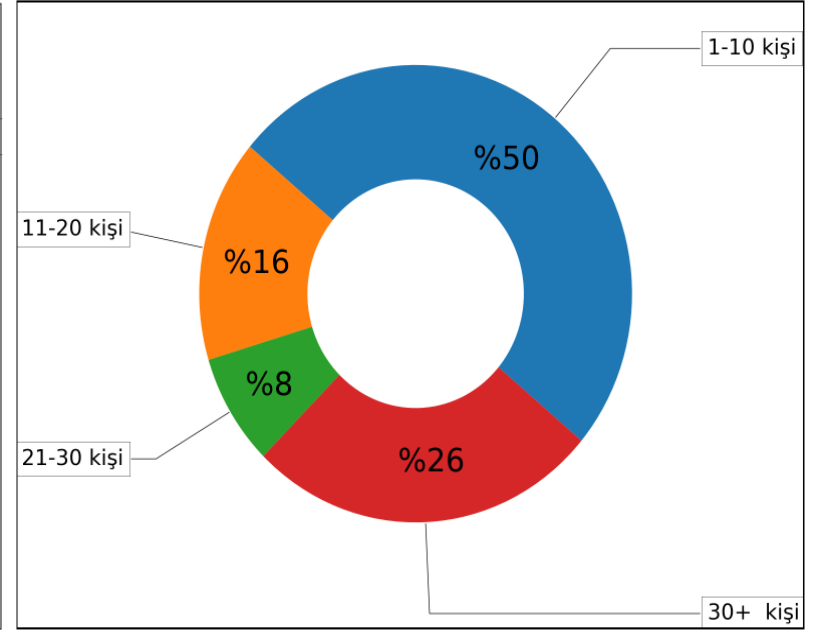
“biz deęiřtirebiliriz”

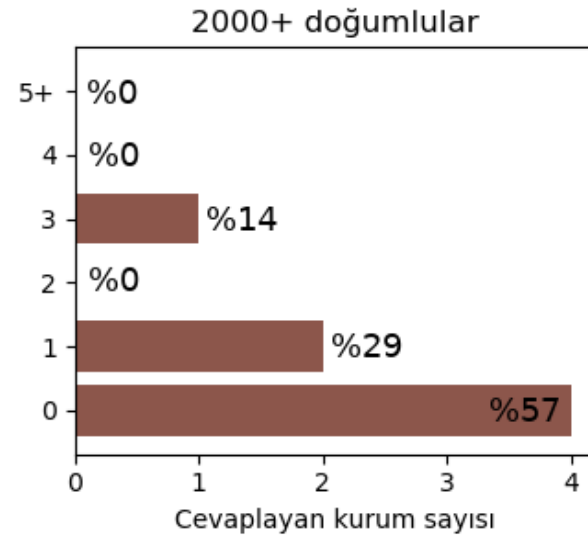
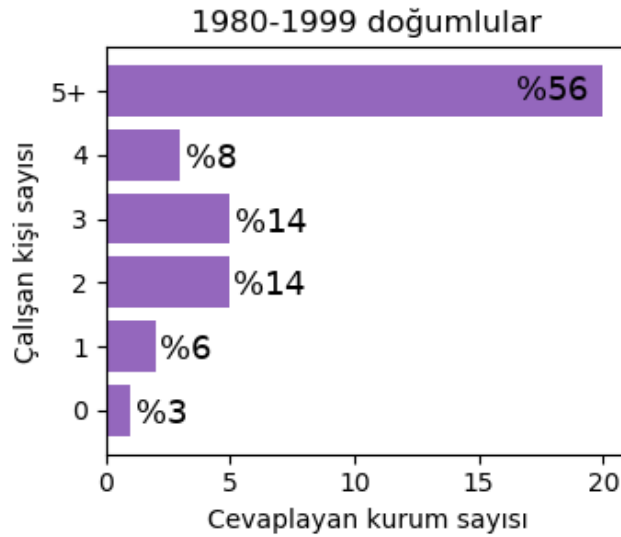
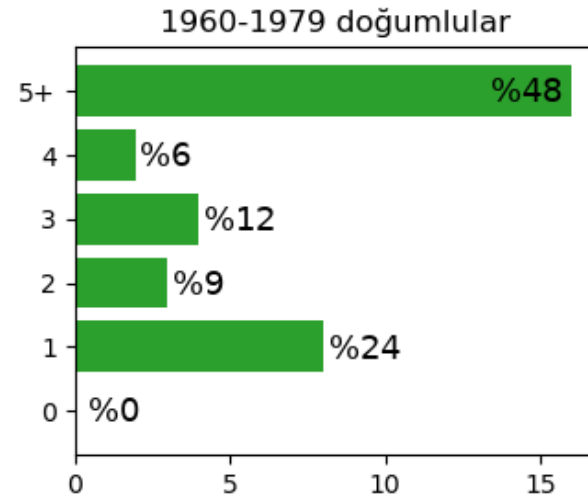
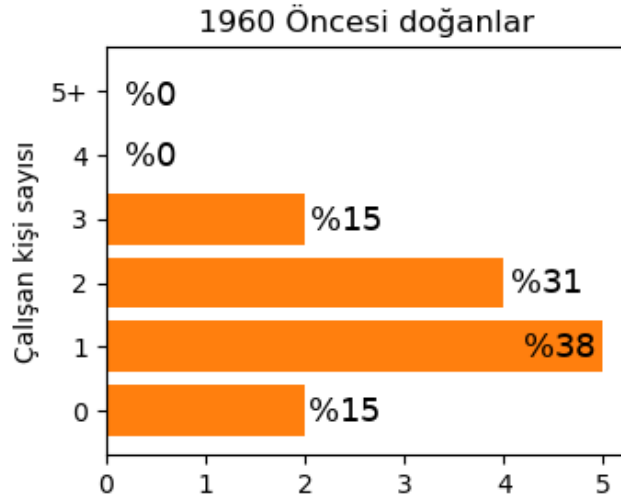
Üniversite Kütüphane Yöneticileri ile Yapılan Anket Çalışması

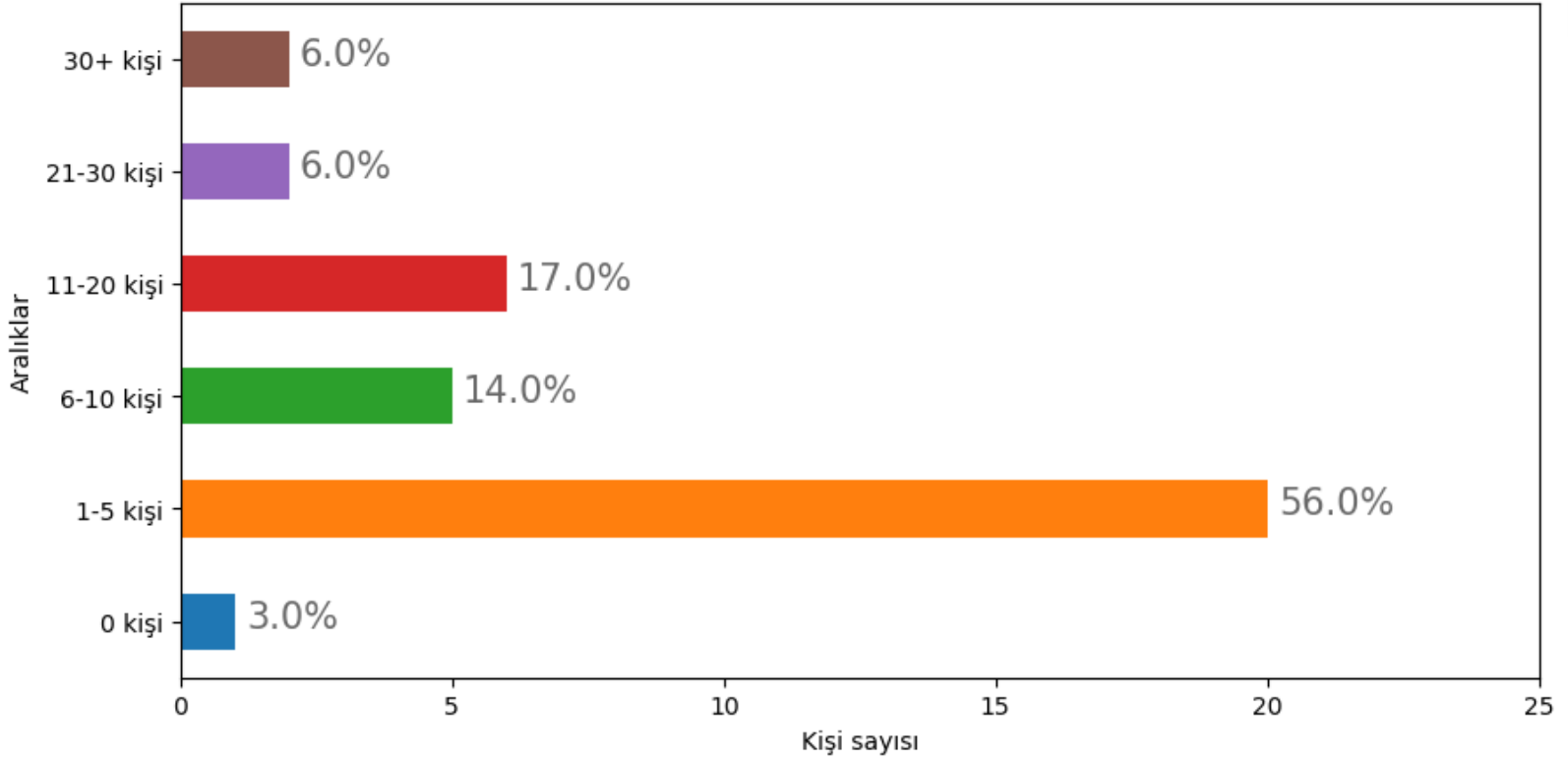
Soru 1: Çalıştığınız üniversite türü nedir?

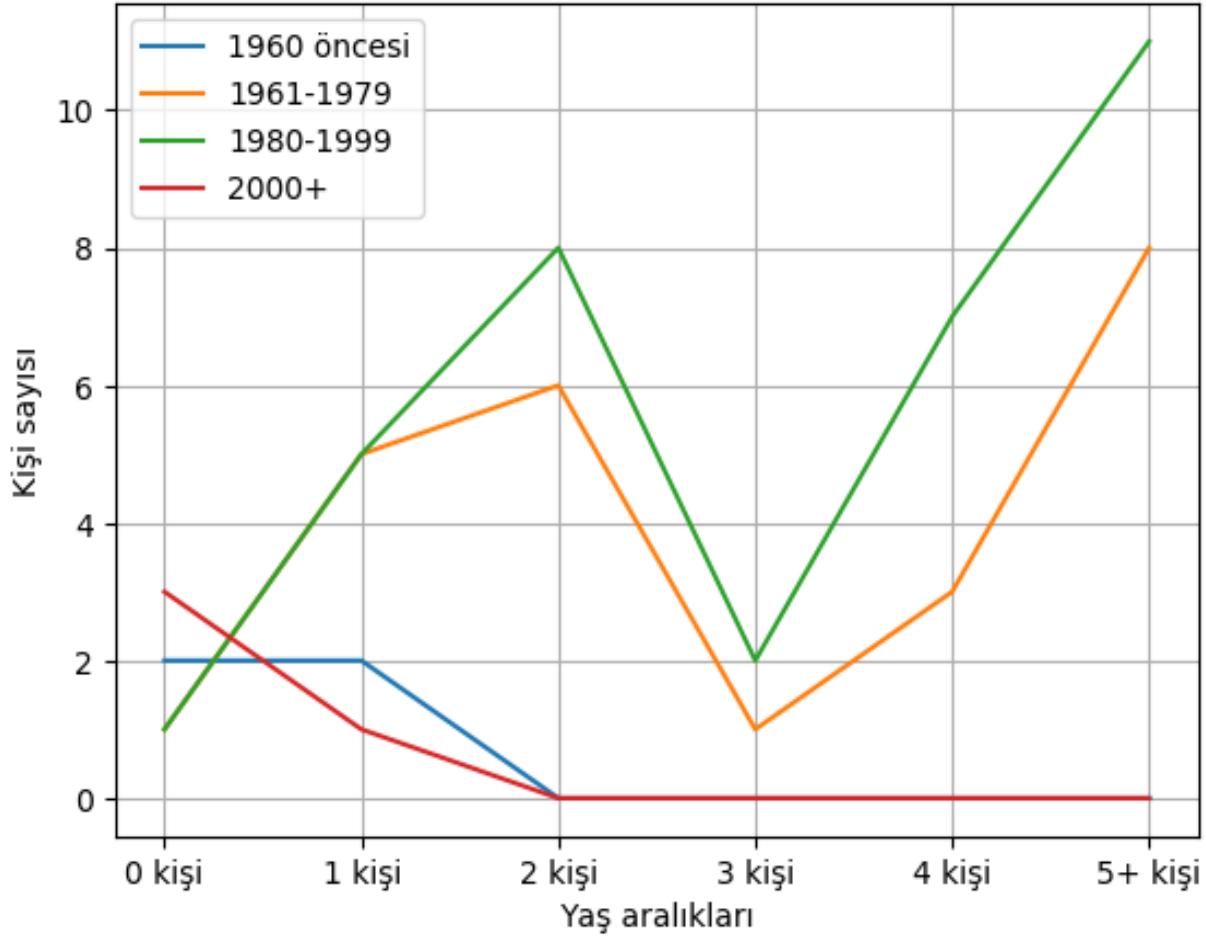
Soru 2: Kütüphanenizde çalışan sayısı nedir?

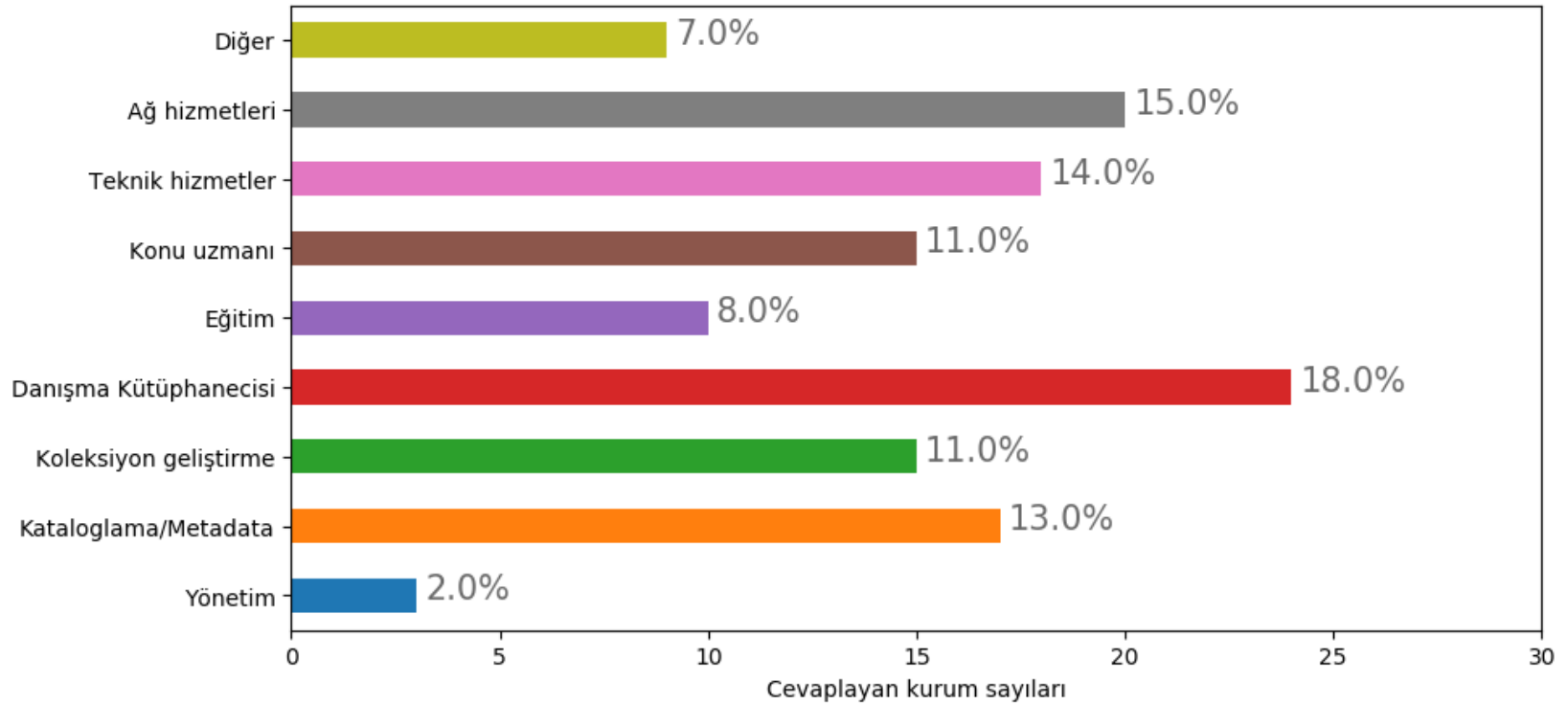
Soru3: Kurumunuzda çalışanların yaş dağılımı nedir?

Soru 4: Kurumunuzda kaç tane bilgi ve belge yönetimi bölümü mezunu çalışan vardır?

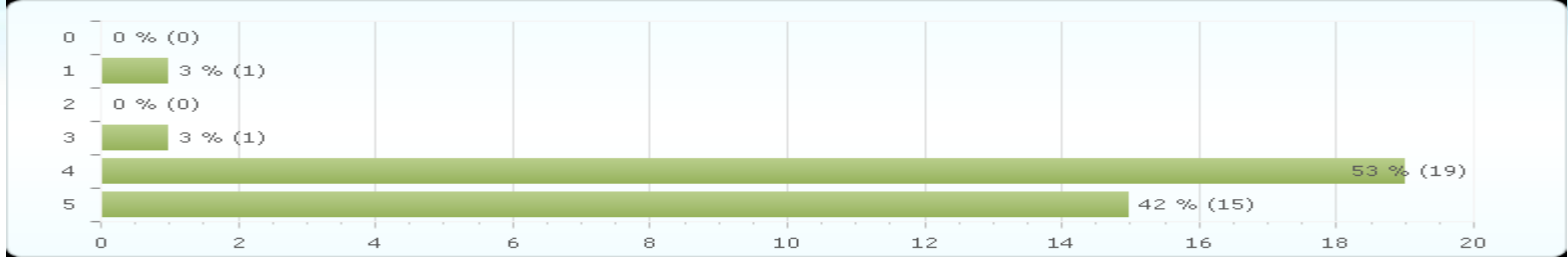
Soru5: Kurumunuzda çalışan bilgi ve belge yönetimi bölümü mezunu çalışanların yaş dağılımı nasıldır?

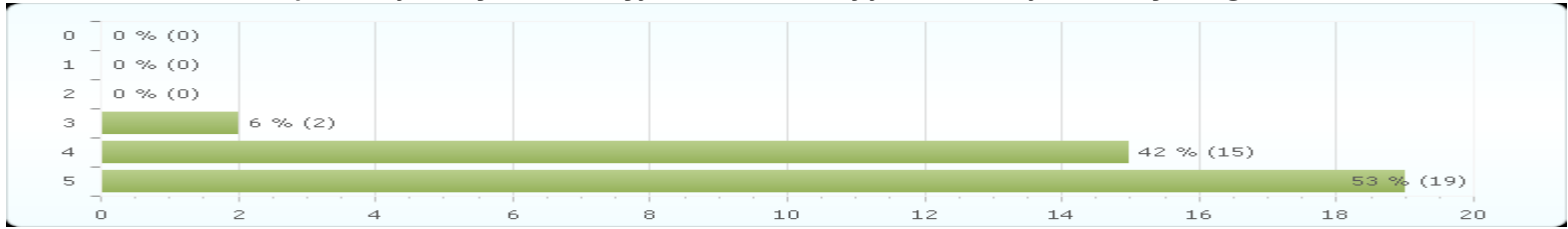
Soru6. Z kuşağı personelinizi hangi bölümde çalıştırmayı düşünürsünüz?

Diğer cevabı verenler :sosyal medya ve iletişim, IT ve e-kaynaklar, web sitesi içerik ve grafik yönetimi, teknoloji hizmetleri, makerspace

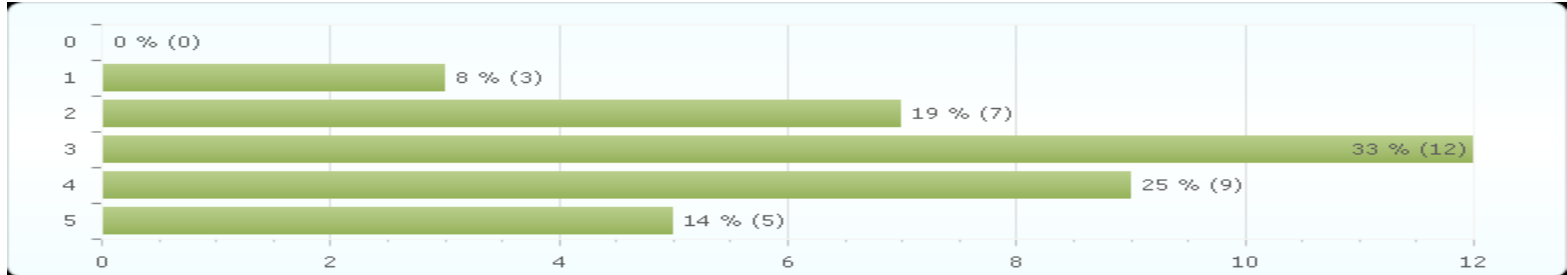
Genç insanlar teknolojiyi kullanma konusunda daha başarılıdır.

Teknoloji ile büyümüş olanlar, işyerinde teknolojiyi kullanmaya daha çok eğilimlidirler

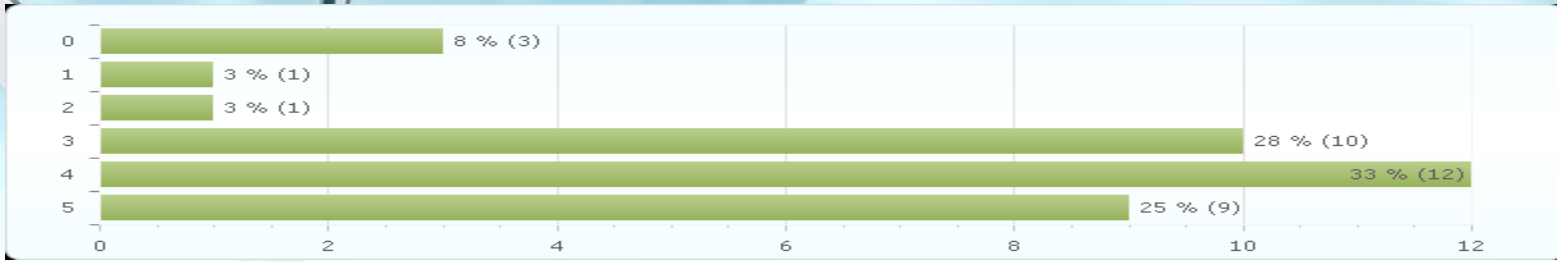

Yaşça büyük çalışanların işyerinde sosyal medyayı kullanma olasılığı daha düşüktür

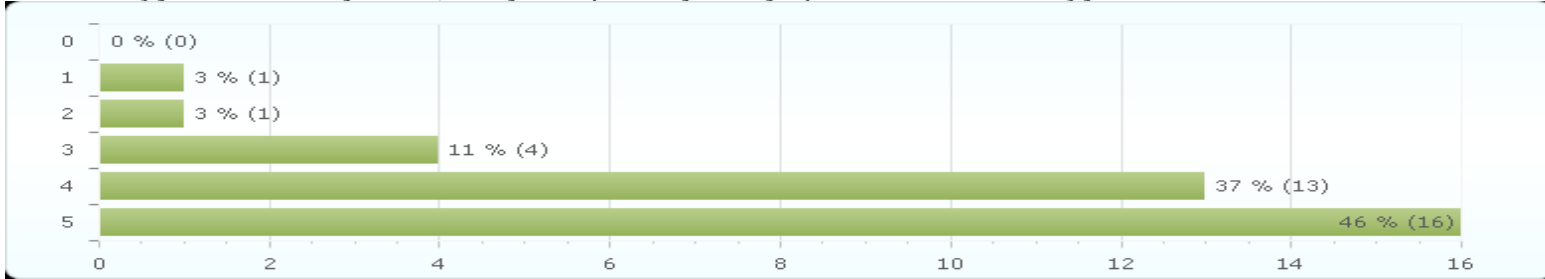

Soru7: Lütfen aşağıdaki ifadelere katılma durumunuzu 0 ile 5 arasında değerlendirin (0 katılmıyorum, 5 kesinlikle katılıyorum)

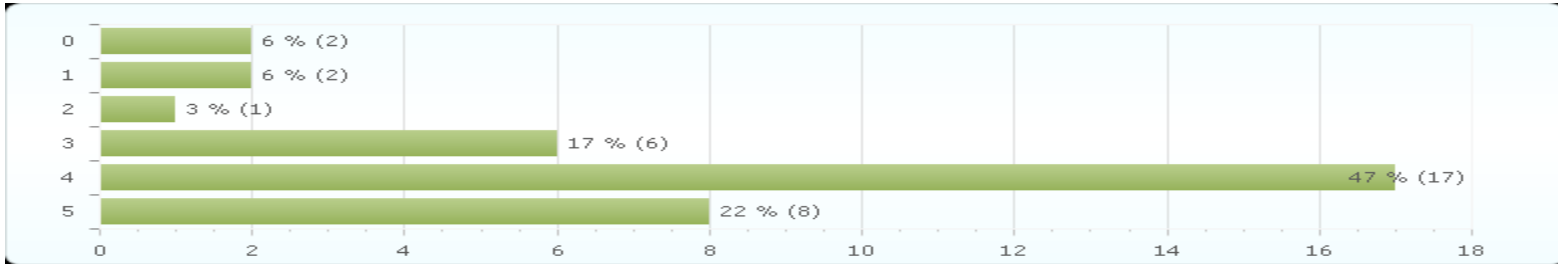
Kütüphanemde, teknoloji kullanan genç kütüphaneciler sayıca daha fazla

Teknolojiyle birlikte büyümek, bireylerin profesyonel yaşamlarında teknolojiyi kullanmalarını daha olası kılar

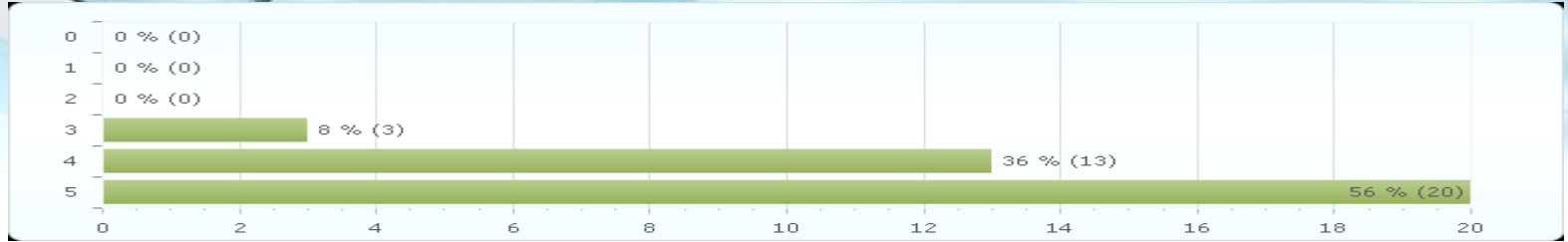
Kütüphanelerde işgücü, gelecekte genç kütüphaneciler yönetici olduğunda daha farklı olacak.

Soru 7: Lütfen aşağıdaki ifadelere katılma durumunuzu 0 ile 5 arasında değerlendirin (0 katılmıyorum, 5 kesinlikle katılıyorum)

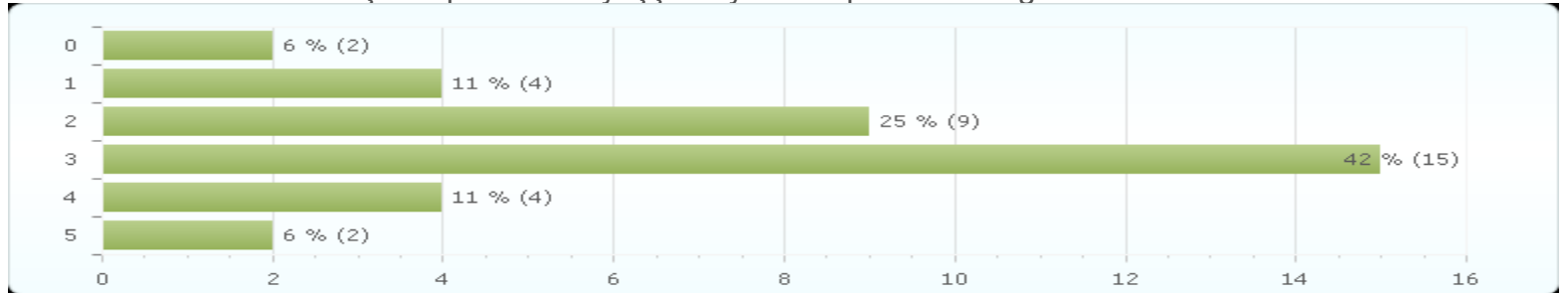
Genç kütüphaneciler yaşça kendilerinden büyük kütüphanecilerle iletişim halinde olarak bilgi ve deneyimlerinden yararlanmalıdırlar.

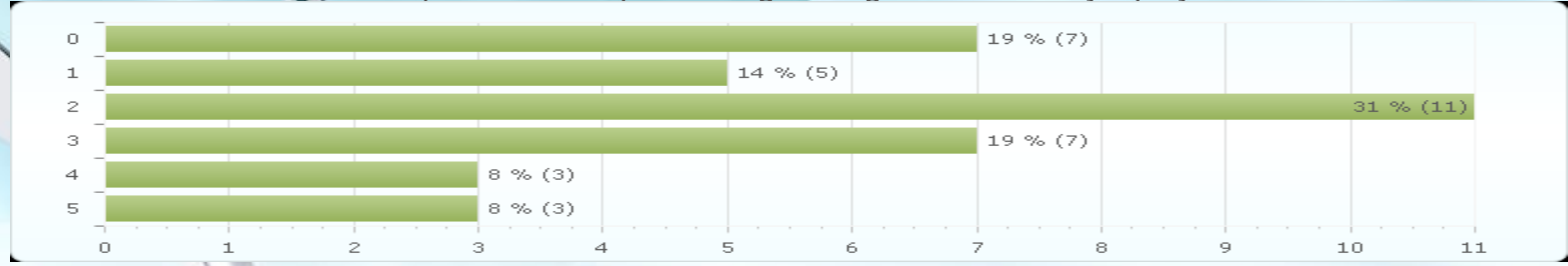
Teknoloji çalışanları daha üretken yapar

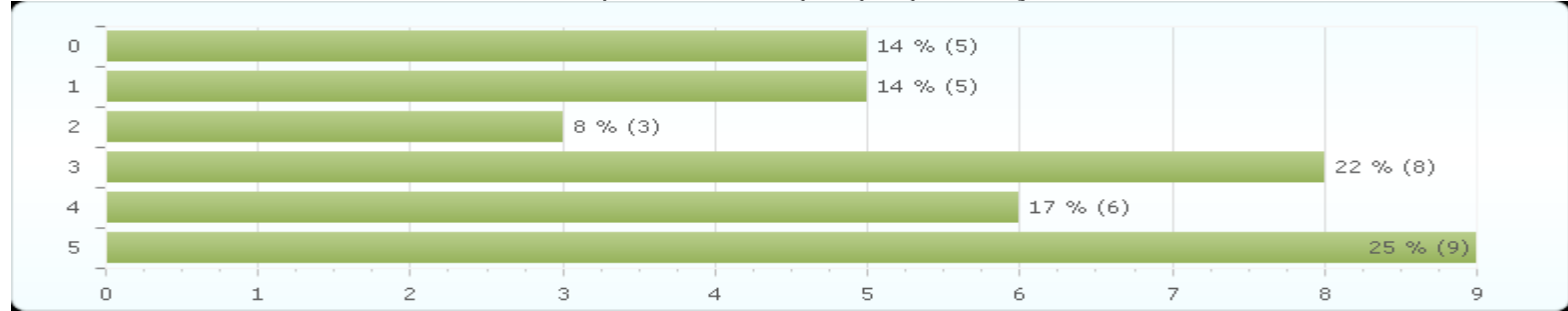
Genç kütüphaneciler yaşça büyük kütüphanecilere göre daha üretken.

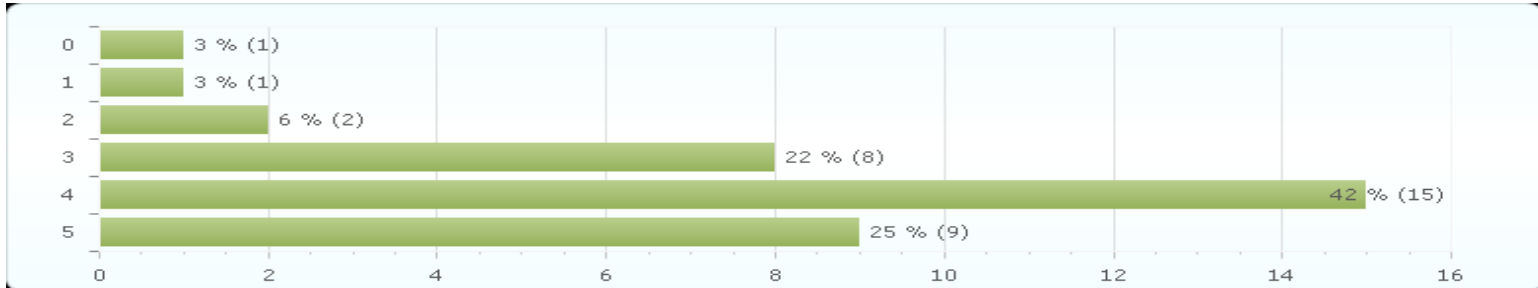
Kütüphanemde kuşak farklılığına bağlı sorunlar ortaya çıkıyor

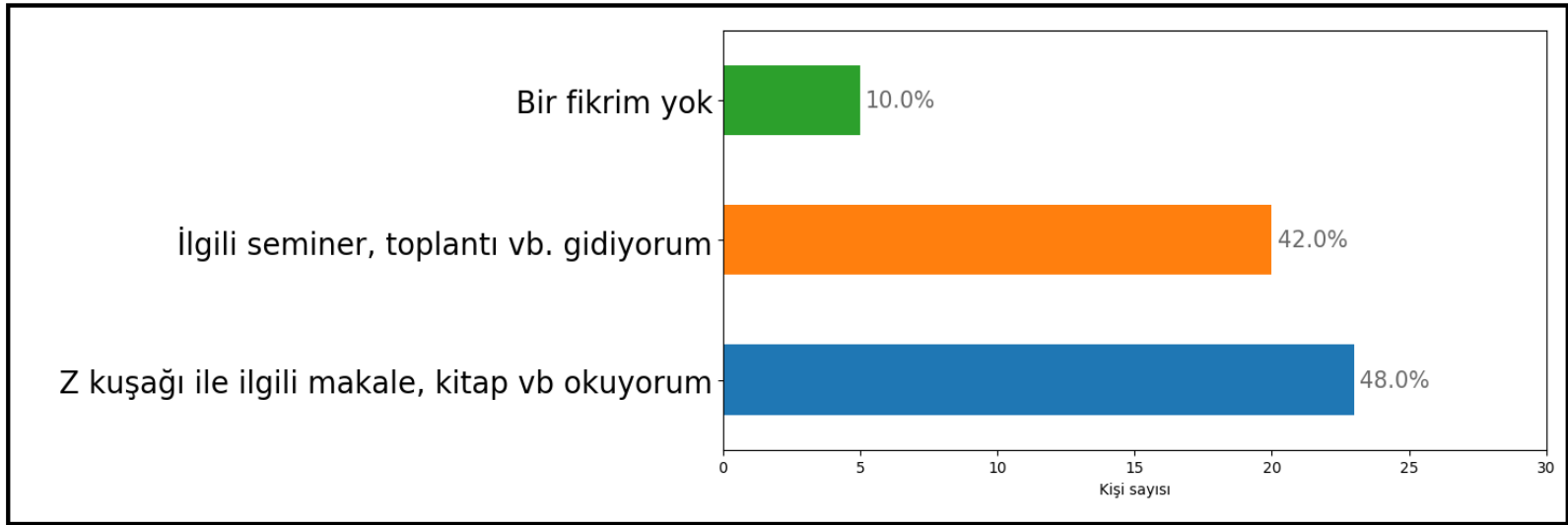

Kütüphanemde kuşak çatışmaları yok

Genç kütüphanecilere yaşça daha büyük ve deneyimli kütüphaneciler tarafından mentorluk yapılmalıdır.

Soru8: Z kuşağını daha yakından tanımak için neler yapıyorsunuz?

Soru 9 : Çalıştığınız/ Bağlı olduğunuz kurumun Z kuşağı çalışanları ile ilgili bir eylem planı var mı? Kısaca belirtiniz.

- Belirli bir eylem planımız yok
- Sürekli Eğitim Merkezlerinin yapmış olduğu çalışmalar
- Kütüphaneci işe alırken yeni mezunlara da fırsat verilmektedir.
- Zaman zaman konuyla ilgili eğitim ve konferanslar yapılıyor.
- Yazılı bir eylem planımız olmamasına rağmen yönetim olarak çalışanlarımızın özellikle mesleki ve kişisel gelişimleri için gerekli eğitimleri almalarını ve mesleki toplantılara katılımlarını ve ayrıca yüksek lisans yapmalarını destekliyoruz
- İK tarafından çalışanlara eğitimler veriliyor, ancak spesifik bir plan yok

Soru 10. Z-kuşuğu kütüphanecilerin sahip olmasını umduğunuz yetenekleri/özellikleri nelerdir? Kısaca belirtiniz.

- Sözlü ve yazılı iletişim becerileri gelişmiş, sabırlı, Z kuşuğu olmayan meslektaşlarının deneyimlerinden faydalanırken kendi becerilerini de onlarla paylaşabilen bireyler
- Teknoloji kullanımı ve iletişim becerisi yüksek, birden fazla dile hakim ve konuşabilen, sorun çözme yeteneği gelişmiş bireyler olmalıdır.
- Öğrenmeyi öğrenmiş, yaşam boyu öğrenmeye ve gelişmeye açık, özellikle mesleki gelişmeleri takip eden, okuyan bireyler olmalarını umuyorum.
- Yenilikçi, yaratıcı, üretken, araştırmacı, tasarım bilgisi/yeteneği olan, programlama bilgisi olan, sorumluluk alabilen bireyler olmalıdırlar.
- Sorunlara sistematik yaklaşan, akılcı, sürdürülebilir çözümler üretebilen ve katma değer yaratan projeleri yapabilen kişiler olmalıdırlar.
- Z kuşuğu kütüphanecileri; araştırmacı, meraklı, sorun çözmeye odaklı, yaratıcı ve çözüm üretici, uzlaşmacı, ikna edici , dışa dönük olmalıdırlar.
- Veri tabanlarını ve e-kaynakları daha aktif kullanmalı, kütüphane yönetimini gelişen teknolojiler ve yenilikler konusunda bilgilendirmeli ve kütüphanede uygulanması için yönetimi ikna etmeli, yeniliklere açık olmalı, web sayfası ve dizaynı konusunda bilgili olmalı, bilgi ve becerilerini kurumun yararına kullanmalı, öğrencilerle diyaloglarında daha etkin ve yönlendirici olmalı.
- Geçmişle geleceği harmanlama becerisine sahip olmaları onları daha üretken yapar.
- Çabuk yönetici olma isteği, çabuk sıkılma, her işi teknoloji halleder düşünceleri zayıf yönlerindedir.
- Her şeyi teknolojiyle halledeceklerine inanmaları bir handikap.

Sonuç ve Değerlendirme

- Genç Nüfus
- Farkındalık
- Yeni Yönetim Becerileri
- Empati ve sinerji
- Deneyime Saygı
- Dinamizm ve deneyimin harmanlanması

#BBYkadroistiyor

Teşekkür Ederim

semac@itu.edu.tr

[@semacelikbas](#)